U. B. BERGEN
16/1-67
Ms. 4568 Id

faksimile

-.-- U K E N Y T T. -

Nr. 9. For frihet og sannhet. 9/4-42.

Norge i våre hjerter.

Norge i våre hjerter!
Lev, o fedreland der!
Der skal du duve i ømhet
som blest i sommerbøen!
Der skal du bruse i stolthet
som arrete trær mot sjøen,
gå som en hymne om livet
fra varden til siste skjær!

La Norge fylle vårt hjerte!
Hører du landets sang?
Lytt til en liten tone,
det er din egen klang!
Du er ikke lenger ensom,
når skodden trykker dig ned.
Seil vekk på sangen om Norge,
i den er vi alle med!

La Norge fylle vårt hjerte!
Dets hellige moderfavn,
stillhet og sommernetter
det er vår lengselshavn!
La Norge fylle vårt hjerte!
I velde og makt og tross
som seilene fylles av stormen,
det er seilas for oss!

Nordahl Grieg.

9. april 1940 --- 9. april 1942.

9. april er en av våre nasjonale sørgedager. Den dagen overfalt militærmakta Tyskland et fredligsinnet og militært svakt Norge. Som alle forbrytere kom de om natta. De var sterke, og vi var militært svake. Men 9. april 1940 skjedde det store: Nordmennene kjempet for sin frihet slik at det vakte forundring og respekt ute i verda. Våre beste sønner gikk til kamp mot overfallsmennene. Moralskt sto vi sterkt. Vi var et land av individualister, men i farens stund sto vi samlet. Fedrelandskjærligheten og idealismen fikk et bevis som aldri før i vår historie. Vi måtte tape krigen. Men vi gikk styrket ut av kampen. Vi så hvor mye fedrelandets frihet var verd for oss.

Det er gått 2 år sida denne minneverdige dagen. Vi har levd under åket i denne tida. Vi har vært hærtatt, men aldri i vår historie har folket stått så samlet. 98 % av landets befolkning, menn og kvinner fra alle lag og alle aldre har vist fedrelandskjærligheten sin. Overalt har tyskerne og quislingene møtt en motstand som vi er stolte over. Med sine maktmidler har de truet i gjennom mange ting. Det som vårt folk i stadig utvikling fra 1814 har tilkjempet seg, er blitt tatt fra oss. Vi har fått en samfunnsordning som ikke er et kultivert samfunn verdig. Men vi vet at det er en foreløpig forandring. Vi er blitt stanset i utviklinga vår, men dagen vil komme da vi atter er et demokratisk, sjølstyrt land i rik framgang.

"Fremad, fremad! hver der elsker frie hjem!
Fremad, fremad! frihet den må evig frem.
Skal den også prøves i tvil og nederlag,
hvem teller vel de tapte slag på seirens dag?"

Nyhetene tirsdag.

Det russiske nattkommunike meldte at 119 tyske fly ble skutt ned söndag. I alt blir det 415 fly på 8 dager. De tyske flytapene er særlig store på nordfronten, der tyskerne får sine forsyninger gjennom lufta. Det er tegn som tyder på at tyskerne vil ta til med en offensiv mot Murmansk, men de er ikke kommet nærmere byen enn de var 12. juli i fjor! Det er en österrisk general som leder operasjonene her, og han oppgir at soldatene kjemper under forhold som er mer enn et menneske kan holde ut. Berlin skriver at vinteren er over, men det stemmer ikke med de faktiske forhold. Hitler vil forsöke å stoppe forsyningene fra England og Amerika via Murmansk og pröver nå å få Mannerheim til å stille finske tropper på denne front, men det er ennå ikke noe som tyder på at det er kommet slike. Lördag og söndag falt 3.400 tyskere ved Leningrad. De har igjen hatt et tap på 2.300 offiserer og menige her. Russerne bruker framleis jernbanen som er lagt over Ladogasjöen til forsyninger til garnisonen i Leningrad. Kosakkaveleri herjer bak de tyske linjene.

Fra Östen meldes at allierte fly har angrepet flyplassen Ley på New Guinea, der startplasser og hangarer ble satt i brann. Raboul på ~~New Guinea~~ New Britannia ble også kraftig bommet og flere skip fikk fulltreffere. Japanske fly har angrepet 2 havner i Madras på det indiske fastland. Flyene startet fra hangarskip, men en vet ennå ikke hvor store flåtestyrker som opererer i Det indiske Hav. Antakelig er det 2 hangarskip. Dette var det förste flyåtak på India. Japanernes åtak på Ceylon kostet dem 57 fly! I Burma presser japanerne på, men har ikke stor fremgang. På Java er det framleis store styrker i kamp. De har nok våpen og ammunisjon. På Filipinene har japanerne satt inn store styrker av stupbombefly og tanks, og de har på bekostning av store tap og menneskeliv vunnet litt tereng.

Fra Kairo meldes at det er patruljevirksomhet i Libya.

Etter at store britiske styrker natt til mandag angrep Köln og andre industriområder og voldte svære skader, var store styrker natt til tirsdag over hele Ruhr og Rhinland med store bombelaster. Samstundes ble 2 forsyningsskip senket utafor Norskekysten. Det ene ved en lufttorpeda, og det annet ved bomber. 6 britiske fly gikk tapt etter disse operasjonene.

Malta hadde masseåtak igjen mandag, men det er ennå ikke kommet noe kommunike. Etter angrepet söndag ble 6 tyske bombefly skutt ned.

Roosevelts særlige utsending til India hadde tirsdag konferanse med de ledende inderne og etterpå med Cripps. Ledende amerikanske aviser skriver at Amerika vil gjöre alt for den del av det indiske folk som går inn for Cripps forslag.

Mangelen på arbeidskraft i Tyskland er framleis skrikende, og Pariseravisene flammer over av avertissementer og gyldne löfter etc. Det gjelder alle fag.

Admiral Star, sjefen for den amerikanske flåten i europeiske farvann uttalte i en tale fra New York mandag til det engelske folk at tilstedeværelsen av den amerikanske flåten i europeiske farvann borger for begge folks vilje til å føre kampen til ende, og England og Amerika vil basere seiren og freden på alle sine resurser.

Så godt som hele det norske presteskap har i likhet med biskopene trådt tilbake. Dette ble meddelt på prekestolene 1ste påskedag. Bare 34 prester sviktet.

Det har vært uroligheter i Ålesund, og Terboven Redies og Jonas Lie har vært oppover. Flesteparten av politistyrken er arrestert. Borgerne er fratatt sine alkohol- og tobakkskort, bare nasistene fikk beholde dem. Lagrede matvarer måtte også utleveres. Se forövrig "Sunnmörsposten" 1/4.

Nyhetene onsdag:

Russerne får nå store forsyninger også over Det kaspiske Hav. 3 mill. russere er nå utstyrt med engelske stövler. Hundrevis av britike lokomotiver raser framover de russiske jernbanelinjene. Tusenvis av engelske lastebiler kjörer i Moskva og ved fronten. Fra Nordfronten meldes at finske artellerioffiserer har overtatt kommandoen over det tyske artelleri. Dette er sikkert et ledd i Hitlers plan om å få finnenes stötte i en eventuell vårøffensiv mot Murmansk. 79 tyske fly ble skutt ned på östfronten mandag. På 10 dager er 613 fly skutt ned.

I det fjerne Östen samler interessen seg om Filipinene, der japanerne har fått ordre om for enhver pris å knuse amerikanernes motstand på Batamhalvöya. Det har vært blodige kamper, men amerikanerne forsvarer hver tomme jord. - Amerikansk ubåt har senket et 10.000 tonn japansk pasasjerskip og en lastebåt på 5.000 tonn i Det indiske Hav. Ved angrepet på flyplassen Ley på New Guinea ble minst 5/6 av de japanske flyene ödelagt. Roosevelt oppga i går at det er sendt store forsterkninger til de forskjellige stedene i Stillehavet både av tropper og materiell.

I Libya er det kraftig britisk patruljevirksomhet.

Malta hadde sitt kraftigste flyangrep hittil, men det var få ofre. 20 tyske bombefly ble skutt ned. Det var den 2.000. flyalarm på Malta. Alexandria hadde også flyåtak i går. Liten skade og få ofre. Det er nå færre åtak av tyske ubåter langs Amerikas kyst, og den amerikanske flåten har senket 28 ubåter hittil.

Japans forsök på å innbille India at de kommer for å befri landet blir opptatt som en vits, og fremtredende indere i kongressen uttaler at India vil motaette seg enhver invasjon derfra.

Jamvel om de norske geistlige trekker seg tilbake fra sine embeter vil de utföre det arbeidet de kan innafor rammen av sin kristne tro. Prestene vil ikke motta direktiver om hvorledes forkynnelsen skal utföres. De har fått sitt hellige kall som ikke noen kan ta fra dem. Prestene protesterer likeens i skrivelsen sin mot den nye oppdragelse og tvang av barna. Videre sier de at kirkens eiendommer og verdier ikke tilhörer staten, men folket. Det uttales til svensk hold fra Quisling og hans ministre at det hele må bli tatt som en opprörsbevegelse, og at de ansvarlige vil få sin straff. Riktignok ikke alle prestene men deres ledere. Folket vil forsvare ideene sine enten de har ledere eller ikke.

För de 10 norske skipene som var frigitt av Sverige, gikk ut fra Göteborg, sendte kapteinen på flaggskipet ut en dagsorden om at alle måtte gjöre sin plikt for å få de dyrebare lastene over til England. Dersom det skulle gå galt, er alle forholdsregler truffet til å senke skipene. Jeg tror imidlertid ikke på den tyske blokade. Lenge leve Kong Haakon!

Engelske aviser skriver i dag om den norske sjömannsstand og den 9. april. Den norske regjeringa hyldes også for at den tok kampen opp fra London. Stillingen i dag viser at det var det eneste riktige. Manchester Guardian skriver også i liknende retning. Den fremhever spesielt handelsflåtens enorme verd for alle de allierte, som den nest största i verda. Videre blir alle de norske skolene som er i gang i England, og som gjör hær-, flåte- og flyvåpen sterkere for hver dag, fremhevet.

Nordahl Grieg skriver fra England:

"Vårt eget folk er vi blant.
Men hver av de tyske som tramper
i gatene er emigrant.
De strök fra sitt land og kjöpte
med andres hunger og blod
nytelsen ved å herske
et år, eller kanskje to."

Familieboka skriver: "I det lange löp og under forholdsvis normale tilstander har demokratiet de beste kort på hånden, sikrer den rikeste utvikling, de största fremskritt. Det er en livsbetingelse for all utvikling på lang sikt at meningene får brytes fritt, at nytt syn kan hevdes, at kritikk får komme til orde. Derved vil etterhvert utvekster bli skallet av, misforhold brakt til opphör. De statene som hadde den rikeste utvikling i det forrige hundreåret og til i dag, er ikke de absolutistisk styrte, men demokratiene, fordi demokrati vil si en folkeoppdragelse i stor stil, frigjöring av folkets evner og krefter. Diktatur, sensur og politiregimente har aldri gagnet fremskrittets sak. En betingelse for alt åndelig fremskritt er frihet, det gjelder vitenskap, det gjelder kunst, det gjelder teknikk, det gjelder samfunnsordningen. Diktatur betyr stillstand, tilbakegang, fare for korrupsjon (fordi kritikken er kneblet) og for tilstivning i de gamle formene. Frihet og vekst hörer sammen."

Tysk logikk. Det er litt vanskelig for et alminnelig menneske som ikke har en germansk konstruert hjerne fra 6-års alderen, å forstå den tyske propagandaen. De kjemper for den germanske rases verdensherredömme, sammen med japanerne og mot de fleste germanske folk. De overfalt Russland for å redde oss fra bolsjevismens redsler, men da de i 1940 overfalt oss, var de bolsjevikernes beste venner og forbundsfeller. Var det kanskje for å redde bolsjevikene fra nordmennenes barbari? De kjemper Europas kamp for å redde verdensdelen fra asiatenes erobringslyster, i forbund med japanerne, som er Asias eneste erobringsnasjon. De kjemper for et av sine hovedkrigsmål, som er å få det tyske koloniene tilbake sammen med japanerne under feltropet: "Asia for asiatene - ut med den hvite mann".

Hitler har sagt: "Jeg vil ikke vike tilbake for noe. Ingen såkalt folkerett, ingen avtale skal holde meg fra å nytte en fordel når den frembyr seg." (Hermann Rauschnig: "Hitler har sagt det".)

Fra utgaven 1930 av boka "Russland og vi", forfattet av Vidkun Quisling, henter vi: "For liv, frihet og eiendom finnes i Russland ingen sikkerhet når statens interesser er innviklet, rent bortsett fra personlige maktmisbruk som forekommer ofte nok. De alminnelige borgerlige friheter som menneskeheten har tilkjempet seg gjennom århundrers kamper er opphevet. Rett i Russland er ikke hva vi forstår ved rett, men det som menes å gagne Sovjetforbundet osv. Når som helst kan det politiske parti komme og hente deg, ransake dine gjemmer, konfiskere hva du måtte eie, underkaste deg pinlige forhör, holde deg kort eller lenge i overfylte fengsler. . Og uten at du behöver å ha gjort deg skyldig i noen forseelse mot alminnelige menneskelige lover. Politiske hensyn - ofte uten enhver positiv betydning - er nok, eller svak mistanke eller falsk angivelse, uforsiktige uttalelser, mislikt religiös eller politisk holdning. Bolsjevikene har også opptatt den fordömmelige om enn effektive måte å bruke gisler og represalier."

Det er dem mest treffende skildring av de forhold Quisling og hans medforredere har skapt i Norge.

Öksnevad talte söndag aften. Han sammenliknet situasjonen med den i 1918. Også da hadde tyskerne gått fra seir til seir og sto på höyden like för sammenbruddet. Denne gangen er ikke Russland indre svekket. Russland og Frankrikes rolle er byttet om. Amerika har også vært mer med i denne krigen. Kampen nå gjelder liv eller död. Det forstår folket, som det tydlig gikk fram av innsamlingen til flåten i England. Det kom inn et belöp som svarer til 10 milliarder norske kroner. Bare i London kom det inn 3 milliarder. Vi går våren og sommeren i möte med tillit. Öksnevad talte så om den kampen som föres på hjemmefronten. Han sa bl.a.: "Ikke noe vil historien nevne mer enn dette: Alle lag av vårt folk har vist en statsbærende evne." Han nevnte eksempler på den motstanden som N.S. har mött i de ymse samfunnsklasser. Fienden stöter overalt hodet mot en mur. Aldri i vår historie har folket vårt stått så samlet, sluttet Öksnevad.

- U K E N Y T T. -

På en dag som denne minnes vi dem som har ofret sitt liv på hjemmefronten. Kommende generasjoner vil huske dem, og de vil bli nevnt som eksempler på fedrelandselskere og idealister. De har vist ypperlige egenskaper som offervillighet og heltemodighet. De har fulgt Björnsons appell:

Kjemp for alt hva du har kjært,
dö om så det gjelder!
Da blir livet ei så svært,
döden ikke heller.

Vi minnes også dem som i dag sitter arrestert. De har alle gjort det de mente var rett. Enkelte vil slutte seg til de norske styrkene i England, andre sitter bak lås og lukke fordi de elsket åndsfriheten, og atter en del har kjempet på andre måter for sitt folk og sine ideer. Vi sender en særlig hilsen til lærerne, som har ofret sin frihet for ungdommens oppdragelse.

Gi meg de brennende hjerter som aldri gir tapt for tvil,
som aldri kan kues av mismot og trues av sorger til hvil,
men möter hver seier, hvert nederlag med det samme
usårlige smil.

Rudolf Nilsen.

Tankene våre går også til våre sjöfolk som i dag seiler under norske flagg. De skaffer inntektene til vår lovlige regjering som kjemper for vårt lands frigjörelse. Sjömennene er villige til å ofre livet for Norge. Mer enn noen sinne er de i dag vår stolthet. Nordahl Grieg skriver i diktet "Flagget":

Det vugges gjennom den blöte monsun,
det flerres av Sydpolens blåst,
det flammer fra Grönland ned til Rangoon,
det bölger fra Canton til Brest.
Norge er större enn noen vet av:
hvert skip under flaggets vift
er på det endelöse öde hav
et nytt stykke Norge i drift!

Vi tenker på alle dem som er i den norske hær i England. Mange har risikert livet for å slutte seg til dem som atter skal gjöre Norge til et fritt land. De og våre sjöfolk er de frie nordmenn som i dag kjemper for oss.

Ja, vi elsker dette landet,
som det stiger frem,
furet, værbitt over vandet
med de tusen hjem.
Elsker, elsker det og tenker
på vår far og mor
og den saganatt som senker,
senker drömme på vår jord.